

Vedtatt av landsmøtet mars 2011

Pensjonspolitisk uttalelse

EL & IT Forbundet vil arbeide for gode, trygge og forutsigbare pensjonsordninger for sine medlemmer. Forbundet vil også engasjere seg i dagsaktuelle pensjonsspørsmål for å få et mer rettferdig pensjonssystem i samfunnet som helhet, og sikre svake og utsatte gruppers levekår i alderdommen. Pensjonssystemet må bygge på fellesskapsordninger og ikke bli den enkeltes ansvar.

Folketrygden må være bærebjelken i pensjonssystemet. Folketrygden ga tidligere en dekning - pensjonsinntekt i prosent av arbeidsinntekt - på ca 50-60 prosent for de fleste inntekter. Etter pensjonsreformen vil dekningsgraden ved tidlig uttak falle for kommende årskull pensjonister og falle dramatisk for dem som i dag er ungdommer.

EL & IT Forbundet vil arbeide for at denne dekningsgraden heves og et langsiktig mål må være at Folketrygden ved 67 år gir 66 prosent av tidligere arbeidsinntekt. Vi aksepterer ikke en utvikling med mer privatisering av pensjon hvor forsikringsselskapene blir vinnerne enten det er på bakgrunn av arbeidsgivernes økte kjøp av tjenstepensjonsordninger eller økt kjøp av individuelle pensjonsordninger.

Aldersgrensen for å ta ut pensjon i Folketrygden var tidligere 67 år. Pensjonsreformen omgjorde Folketrygden til en fleksibel ordning uten øvre grense for antall opptjeningsår og der tanken er at man skal jobbe ved siden av pensjonen uten avkorting. Pensjonen blir betydelig lavere enn tidligere fra 62 år med AFP, men den årlige pensjonen øker med om lag 6 prosent for hvert år man utsetter uttaket gjennom økt opptjening og deling på færre antatte år som pensjonist. I tillegg har Stortinget vedtatt en levealdersjustering som gjør at nye pensjonister må arbeide 8 måneder lenger for hvert år økt levealder, eller godta en lavere ytelse. EL & IT Forbundet vil arbeide for å reversere disse prinsipper når pensjonsreformen skal evalueres før 2017.

Folk i Norge lever stadig lengre, men eldes og dør i forhold til sosial bakgrunn og yrke. Forventet levealder på østkanten og vestkanten i en storby kan variere med 10 år – forventet levealder i ulike yrker kan variere med flere tiår. I noen yrker skjer avgang for en vesentlig del gjennom uføretrygd. Den nye Folketrygden gir for lite omfordeling og har for sterkt fokus på å jobbe lenge. Det er høytlønte og folk i akademiske yrker som tjener mest på omleggingen, mens de fleste taper. Vi kan ikke akseptere at en pensjonist fra arbeiderklassen som startet tidlig i arbeidslivet, får vesentlig mindre i årlig pensjon enn en akademiker som startet sent, når begge tjener nøyaktig like mye og arbeider nøyaktig like mange år. En elektriker har like mange år igjen å leve ved avgang 62 år som en prest ved 67 år. Da er det helt urimelig at elektrikerens pensjon skal reduseres med 30 prosent. Vi forlanger derfor at pensjonen ikke reduseres pga. tidlig avgang.

Vi kan heller ikke akseptere at retten til å gå av ved 62 år skal avgjøres av om man er lavtlønt eller høytlønt. EL & IT Forbundet vil derfor jobbe for at retten til å gå av ved 62 år skal gjelde for alle. Det er prinsippet om levealderjustering som forårsaker den største sosiale skjevheten på sikt og EL & IT Forbundet vil som et første mål arbeide for at formelen for levealderjustering gjøres mindre radikal.

AFP ble i sin tid utformet med tanke på sliterne i arbeidslivet. Ordningen skulle gi økonomisk trygghet for dem som ikke klarte stå i arbeid til 67 år. Den nye AFP-ordningen er blitt en tilleggspensjon med livsvarig ytelse. Hvis man ikke oppfyller vilkåret om å være omfattet av ordningen 7 av siste 9 år på sin 62 års fødselsdag, vil man aldri oppnå det – uansett hvor lenge man arbeider. EL & IT Forbundet vil arbeide for at kravet til antall år endres.

En forutsetning for AFP er at arbeidstakeren tre år før uttakstidspunkt var ansatt i foretak tilsluttet Fellesordningen. Det betyr at arbeidstakere som blir arbeidsløse i slutten av 50-årene, vil miste retten til AFP selv om verdiskapingen deres har vært med på å bygge opp AFP-fondet i mange tiår. EL & IT Forbundet vil arbeide for at arbeidstakere som blir arbeidsløse fra AFP-bedrift etter fylte 59 år fordi foretaket er konkurs eller at arbeidstaker er oppsagt begrunnet i virksomhetens eller arbeidsgiverens forhold, beholder retten til AFP-tillegget ved pensjonering.

At mottak av delvis uførepensjon fra Folketrygden etter 62 år automatisk medfører bortfall av AFP mener EL & IT Forbundet står i motstrid til IA-avtalens målsetting om et inkluderende arbeidsliv og vil arbeide for regelendring.

I tillegg til ytelsene fra Folketrygden er nesten alle av EL & IT Forbundets medlemmer dekket av tjenestepensjonsordninger. Ytelsesordninger gir en ytelse basert på sluttlønn og under forutsetning om full opptjening etter et antall år. Innskuddsordninger har alleårsregel og tar ikke sikte på noen bestemt ytelse. De siste årene har forbundets medlemmer opplevd et vedvarende press på pensjonsordninger og vi ser en betydelig omlegging fra ytelses- til innskuddsordninger i privat sektor. Målet er at tjenestepensjonsordningene avtales, at ytelsene for lavt- og normallønne økes. For å forhindre at forsikringsbransjen sitter igjen med store andeler av pensjonsavsetningene, vil EL & IT Forbundet arbeide for lovfesting av at tjenestepensjonsordningene skal administreres av Folketrygden eller annen non-profitordning i regi av det offentlige. EL & IT Forbundet krever også at regnskapsreglene endres slik at presset for overgang fra ytelsesbaserte pensjoner til innskuddsbaserte pensjoner bremses.

Offentlig sektor har lovbestemte ytelsesordninger (KLP og SPK) som tar sikte på en bestemt bruttoytelse sammen med Folketrygden (bruttoordninger). I tariffoppgjøret for 2009 ble det inngått avtale om hvordan disse skal tilpasses ny Folketrygd. Stortinget har garantert at bruttoprinsippet skal videreføres, men kravet om levealderjustering endrer ordningen. EL & IT Forbundet vil være en forkjemper for gode bruttoordninger i offentlig sektor.

Oppsatte pensjonsrettigheter i offentlige pensjonsordninger for ansatte i utskilte selskaper blir nå vesentlig avkortet. For medlemmer ansatt i selskaper utskilt fra staten, kuttet 15 prosent av opptjente rettigheter for alle som er født til og med 1953. For de yngre økes kuttene hvert år i 10 år – til rettighetene bortfaller helt. EL & IT Forbundet vil gå i front for å endre dette – både gjennom faglig

og politisk aktivitet og eventuelt gjennom rettssaker for brudd på grunnlovsvernet.

EL & IT Forbundets landsmøte er klar på at LO må gå til politisk streik dersom krav ikke innfris.

EL & IT Forbundet vil utarbeide et debatt- og kartleggingsopplegg om pensjon som tar opp både Folketrygden, tjenstepensjonsordninger i privat og offentlig sektor og AFP og som behandles i klubber, fagforeninger og distrikt. Gjennom diskusjoner og vedtak i lokale og sentrale organ skal forbundet stå sterkest mulig rustet til dagsaktuelle pensjonskamper i landsmøteperioden, samt til LO-kongressen i 2013 og til evalueringen av AFP-ordningen i 2017.